

Välkommen till

Miljöövervakningsdagarna 2009

i Stockholms län, 30 september - 1 oktober

Vid årets miljöövervakningsdagar presenteras senaste nytt från nationell och regional miljöövervakning samt vad som är på gång gällande metoder och tolkning av data. Det kommer att hållas parallella föreläsningar inom områdena *Luft/Hälsa, Sötvatten, Kust och hav* samt *Biologisk mångfald*.

Dag 2 avslutas med fyra utflykter. Då finns möjlighet att lära mera om länets miljö och miljöövervakning samt mingla under mer fältmässiga former.

Det kommer att finnas möjlighet att ställa ut posters och annat material. Hör i så fall av er till Karin eller Britta.

Sista anmälningdag den 25 augusti 2009. Anmälan är bindande. Se länken nedan.

Hela konferensen kommer så långt möjligt att ha en klimatneutral och ekologisk inriktning. Ta därför gärna tåget till konferensen!

Välkomna önskar

Länsstyrelsen i Stockholms län
Cathy Hill och Karin Ek

Plats:

Hotell Scandic Skogshöjd, Södertälje
Tfn: 08-517 391 00
e-post: skogshojd@scandichotels.com

Adress: Tappgatan 15
Box 45
151 21 SÖDERTÄLJE

Anmälan:

Anmäl dig på [anmälningsskema](#)
[formuläret här >>](#)
senast den 25 augusti

Upplysningar:

Karin Ek
tfn 08-785 51 20, 785 40 00,
070-651 00 23
karin.ek@lansstyrelsen.se
Britta Höglund
tfn 08-785 43 15
britta.hoglund@lansstyrelsen.se

LÄNSSTYRELSEN
I STOCKHOLMS LÄN

Miljöövervakningsdagarna 2009 i Stockholms län

DAG 1: ONSDAGEN DEN 30 SEPTEMBER 2009

08.00-10.00 Incheckning. Inlämning av bagage

09.00-10.00 Kaffe/Te och smörgås

Moderator: Anna Åhr-Evertsson

10.00-10.15 **VÄLKOMMEN TILL MILJÖÖVERVAKNINGSDAGARNA I STOCKHOLMS LÄN**
Landshövding Per Unckel, Länsstyrelsen

10.15-10.45 **SAGAN OM MÄLARDALEN**
Anders Geidemark, fotograf och författare

10.45-11.15 **REGERINGENS HAVSPOLITIK. HUR PÅVERKAR DET MILJÖARBETET?**
Anders Alm, Miljödepartementet

11.15-11.30 Bensträckare och fruktpaus

11.30-12.00 **NYTT FRÅN NATURVÅRDSVERKET, GEMENSAMMA DELPROGRAM**
Manuela Notter och Anna-Lena Carlsson, Naturvårdsverket

12.00 - 13.30 LUNCH

Moderator: Göran Andersson

13.30-14.00 **HUR MILJÖÖVERVAKAS HUVUDSTADEN OCH HUR NÅR MAN UT MED RESULTAT?**

Susann Östergård, Miljöförvaltningen, Stockholms Stad

14.00-14.30 **STOCKHOLMS VÄG MOT EN GIFTFRI MILJÖ**
Arne Jamtrot, Miljöförvaltningen, Stockholms Stad

14.30-15.00 Fikapaus

Tema: Framtidens miljöövervakning

15.00-15.30 **MILJÖÖVERVAKNING I FRAMTIDEN**
Harald Arnell, Länsstyrelsen i Skåne län

15.30-16.00 **DNA BAR CODING. FRAMTIDA VERKTYG I MILJÖÖVERVAKNINGEN?**
Thomas Lyrholm, Naturhistoriska riksmuseet

16.00-16.15 Bensträckare

16.15-16.45 **FJÄRRANALYSMETODER INOM MILJÖÖVERVAKNINGEN**
Anna Allard, SLU, Umeå

16.45-17.00 **LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLM INFORMERAR**

Middag kl 19.00 i hotellets restaurang.

Efter middagen: möjlighet till umgänge och att njuta av bandet Tungt Vatten

DAG 2: TORSDAGEN DEN 1 OKTOBER 2009

Tänk på att checka ut redan efter frukosten.
Hotellrum ska lämnas senast kl. 10.00

BLOCK 1: LUFT/HÄLSA

Moderator: Lennart Ljungqvist

- 08.30-09.00 **KONTROLL AV LUFTKVALITETEN I ETT STORSTADSLÄN**
Malin Ekman, Stockholms Luft- och Bulleranalys.
- 09.00-09.30 **BEFOLKNINGENS EXPONERING FÖR LUFTFÖRORENINGAR OCH HÄLSOEFFEKTER AV DETTA**
Tom Bellander, Institutionen för Arbets- och Miljömedicin.
- 09.30-09.55 **NYTT FRÅN NATURVÅRDSVERKET OM MILJÖKVALITETSNORMERNA FÖR LUFT**
Helena Sabelström, Naturvårdsverket
- 09.55-10.20 Fikapaus och bensträckare
- 10.20-10.40 **NYTT FRÅN NATURVÅRDSVERKET OM HÄLSORELATERAD MILJÖÖVERVAKNING**
Britta Hedlund, Naturvårdsverket
- 10.40-11.10 **KRONDROPPSNÄTET: MILJÖÖVERVAKNING METODUTVECKLING OCH FORSKNING.**
Per Erik Karlsson, IVL, Göteborg.
- 11.15-11.30 **GEMENSAM SAMLING I STORA SALEN: AVSLUTNING AV FÖREDRAGSDELEN. INFORMATION OM EXKURSIONER. ÖVERLÄMNANDE TILL NYTT VÄRDLÄN.**
- 11.30-12.30 LUNCH (OBS: buss till Himmerfjärden avgår 12.15)
- 12.30-16.00 Utflykter

BLOCK 2: SÖTVATTEN INKL GRUNDVATTEN

Moderator: Håkan Marklund, Naturvårdsverket

- 08.30-08.50 **SENASTE NYTT FRÅN NATURVÅRDSVERKET, GEMENSAMMA DELPROGRAM**
Håkan Marklund/Ulrika Stensdotter-Blomberg, Naturvårdsverket
- 08.50-09.05 **STORMUSSLOR – EN INDIKATORGRUPP PÅ FRAMMARCH! NY NATIONELL STRATEGI OCH REVIDERAD UNDERSÖKNINGSTYP**
Jakob Bergengren, Länsstyrelsen i Jönköpings län/Stefan Lundberg, Naturhistoriska riksmuseet
- 09.05-09.45 **ATT GE GRUNDVATTNET ETT ANSIKTE**
Lotta Lewin Pihlblad och Göran Risberg, SGU
- 09.45-10.15 Fikapaus och bensträckare
- 10.15-11.15 **PRODUKTIONSBEGRÄNSNING AV KVÄVE OCH FOSFOR I SJÖAR OCH HAV - EN AKILLESHÄL I MILJÖÖVERVAKNINGEN.** (Gemensamt block med Kust och Hav)
Sven Blomqvist, Systemekologiska institutionen, Stockholms universitet
- 11.15-11.30 **GEMENSAM SAMLING: AVSLUTNING AV FÖREDRAGSDELEN. INFORMATION OM EXKURSIONER. ÖVERLÄMNANDE TILL NYTT VÄRDLÄN.**
- 11.30-12.30 LUNCH (OBS: buss till Himmerfjärden avgår 12.15)
- 12.30-16.00 Utflykter

BLOCK 3: KUST OCH HAV

Moderator: Christina Berglind

- 08.30-8.45 **NYTT INOM NMÖ-KUST OCH HAV, GEMENSAMMA DELPROGRAM/
BEDÖMNINGSGRUNDER**
Sverker Evans eller Tove Lundeberg Naturvårdsverket
- 08.45-9.45 **MINIWORKSHOP: ÅTERKOMMANDE MÄTKAMPANJER KUST OCH HAV**
• Behov
• Strategi
• Arbetsätt
Sverker Evans, Naturvårdsverket och Christina Berglind, Länsstyrelsen i
Stockholms län
- 09.45-10.15 Fikapaus och bensträckare
- 10.15-11.15 **PRODUKTIONSBEGRÄNSNING AV KVÄVE OCH FOSFOR I SJÖAR OCH HAV - EN
AKILLESHÄL I MILJÖÖVERVAKNINGEN.** (Gemensamt block med Sötvatten)
Sven Blomqvist, Systemekologiska institutionen, Stockholms universitet
- 11.15-11.30 **GEMENSAM SAMLING: AVSLUTNING AV FÖREDRAGSDELEN. INFORMATION
OM EXKURSIONER. ÖVERLÄMNANDE TILL NYTT VÄRDLÄN.**
- 11.30-12.30 LUNCH (OBS: buss till Himmerfjärdsverket avgår 12.15)
- 12.15 Avfärd till Himmerfjärdsverket

BLOCK 4. BIOLOGISK MÅNGFALD

Moderator: Klara Tullback Rosenström

- 08.30-09.00 **LANDSKAPSEKOLOGISKA ANALYSER OCH HABITATNÄTVERK**
Ulla Mörtberg, KTH
- 09.00-09.30 **FLORAFÖRÄNDRINGAR I UPPLAND UNDER 1900-TALET – EN ANALYS
FRÅN PROJEKT UPPLANDS FLORA**
Sebastian Sundberg, Evolutionsbiologiskt centrum, Uppsala universitet
- 09.30-10.00 **FÅGELÖVERVAKNING I DE STORA SJÖARNA**
Thomas Landgren
- 10.00-10.30 Fikapaus
- 10.30-11.00 **NATIONELL ÖVERVAKNING AV NATURTYPER OCH ARTER**
Anders Haglund, Ekologigruppen och NN, SLU, Umeå
- 11.15-11.30 **GEMENSAM SAMLING: AVSLUTNING AV FÖREDRAGSDELEN. INFORMATION
OM EXKURSIONER. ÖVERLÄMNANDE TILL NYTT VÄRDLÄN.**
- 11.30-12.30 LUNCH (OBS: buss till Himmerfjärdsverket avgår 12.15)
- 12.30-16.00 Utflykter

UTFLYKTER KL. 12.30-16.00

A: KVÄVERENINGENS VARA ELLER ICKE VARA – PÅGÅENDE FULLSKALEFÖRSÖK PÅ HIMMERFJÄRDENS RENINGSVERK.

Vi kommer att få en presentation av pågående fullskaleförsök i recipienten av Ulf Larsson, Systemekologiska institutionen, Stockholms Universitet samt visning av Himmerfjärdens reningsverk av Jan Bosander SYVAB.

OBS: bussen avgår kl 12.15 och är åter till Scandic senast kl. 16.00.

Kontaktpersoner: Christina Berglind och Gunnar Aneer

B: HUR ÖVERVAKAS LUFTEN I PRAKTIKEN?

Vi guidas av Stockholms Luft- och Bulleranalys, som är utförare av luftundersökningar i länet. Vi besöker en eller två stationer som har ett omfattande mätprogram.

OBS: bussen avgår kl. 12.30. Utflykten avslutas i Stockholm senast kl. 16.00. Ta därför med bagaget i bussen om du vill fortsätta hemresan från Stockholm.

Kontaktperson: Lennart Ljungqvist

C: NATURVÄRDEN PÅ LAND OCH I VATTEN

Vi besöker intressanta naturmiljöer i Södertälje kommun. Vi får veta mera om skyddet av limniska miljöer (Yngern), värdet av grundvattnet, om projektet "Verktyg för renare vatten i Stavbofjärden" och om miljöövervakning och annat åtgärdsarbete som pågår i kommunen och länet.

OBS: bussen avgår kl. 12.30 och återkommer till Scandic senast kl. 16.00. Det kommer att finnas möjlighet att bli avsläppt vid Södertälje Syd. Ta i så fall med bagaget i bussen.

Kontaktpersoner: Håkan Häggström, Mats Thuresson, Anette Björlin och Åsa Andreasson

D: BÅTTUR PÅ MÄLAREN – BIOLOGISK MÅNGFALD, VATTENSKYDD OCH EXPLOATERING

Båttur på Mälaren med M/S Eidern. Vi kommer att få se en del av östra Mälaren och få information om fågelinventeringar, vattenkvalitet, Mälaren som vattentäkt, strandexploatering, främmande arter med mera. Kontaktpersoner: Klara Tullback Rosenström och Joakim Pansar.

FOTOTÄVLING

Var med i årets stora fototävling med tema Miljöövervakning. De 10 bästa bilderna väljs ut av tävlingskommittén och ställs ut på Miljöövervakningsdagarna. Två vinnare utses genom omröstning av alla deltagare på konferensen ("folkets röst") och genom en professionell jury. Pris tilldelas vinnarna.

Regler:

Fotografen ska vara anmäld till Miljöövervakningsdagarna. Max två bilder per deltagare. Temat ska vara miljöövervakning (fri tolkning).

Varje bild ska ha information om:

- Namn på fotografen.
- Datum när bilden är tagen.
- Plats där bilden är tagen.
- Kort beskrivning av motivet (max 1-2 meningar).
- Kort beskrivning av motivets koppling till miljöövervakning (max 1-2 meningar).

Bidraget skickas digitalt till anette.bjorlin@lansstyrelsen.se senast den 10 september 2009. Länsstyrelsen förbehåller sig rätten att fritt använda alla inskickade bidrag i olika publikationer, dock med uppgift om fotografens namn.

Kontaktpersoner på Länsstyrelsen i Stockholms län:

Karin Ek, 08-785 5120, 070-651 00 23, karin.ek@lansstyrelsen.se

Britta Höglund, 08-785 41 15; britta.hoglund@lansstyrelsen.se

Christina Berglind, 08-785 45 10, christina.berglind@lansstyrelsen.se (Kust och Hav)

Gunnar Aneer, 08-785 52 21, gunnar.aneer@lansstyrelsen.se (Kust och Hav)

Anette Björlin, 08-785 42 33, anette.bjorlin@lansstyrelsen.se (Sötvatten/Grundvatten)

Lennart Ljungqvist, 08-785 51 30, lennart.ljungqvist@lansstyrelsen.se (Luft/Hälsa)

Joakim Pansar, 08-785 46 04, joakim.pansar@lansstyrelsen.se (Sötvatten)

Klara Tullback Rosenström, 08-785 41 03, klara.tullback.rosenstrom@lansstyrelsen.se (Biologisk mångfald)

Mats Thuresson, 08-785 51 04, mats.thuresson@lansstyrelsen.se (Biologisk mångfald)

Håkan Häggström, 08-785 43 09, hakan.haggstrom@lansstyrelsen.se

Åsa Andreasson, 08-785 51 05, asa.andreasson@lansstyrelsen.se